

ORTADOğU GÜNDEMİ

18-24 Aralık 2023

2023

■ LEVANT GÜNDEMİ

Suriye

• Uluslararası Gündemde Suriye

Suriye haber ajansı SANA'nın askerî kaynağa dayandırdığı haberinde, Şam'ın çevresindeki bazı noktaların, İsrail güçlerince hava saldırısıyla hedef alındığı iddia edildi. Haberde, "Hava savunma sistemlerimiz düşmanın Golan Tepeleri'nden gelen füzelerini karşılayarak bazılarını düşürdü. Saldırıda, iki asker yaralandı, maddi hasar meydana geldi" ifadeleri kullanıldı.¹

Ürdün Ordusu, Suriye sınırından uyuşturucu, roket ve otomatik silah kaçakçılığı girişimini engellemek amacıyla düzenlenen operasyon sırasında kaçakçılarla girilen çatışmada çok sayıda askerinin yaralandığını duyurdu. Ordudan yapılan yazılı açıklamada, kuzey sınırından yasa dışı yollarla ülkeye girmeye çalışan uyuşturucu kaçakçılarıyla sınırdaki askerler arasında çatışma çıktığı belirtildi. Açıklamada, çatışmaların «büyük miktarlarda uyuşturucu, otomatik silah ve füze kaçakçılığının engellenmesiyle» sonuçlandığı aktarıldı. Haber detaylarında son günlerde sızma ve kaçakçılık girişimlerine yönelik operasyonlarda artış olduğu vurgulandı.²

Aralık 2023'te Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP), geçtiğimiz kasım ayında yaptığı çağrıya rağmen insani yardım finansmanı eksikliği nedeniyle Suriye'deki genel gıda yardımı programının Ocak 2024'ten itibaren sona erdiğini duyurdu. WFP, daha önceki bir açıklamasında Birleşmiş Milletler (BM) örgütünün, Suriye'de 3,2 milyon insanın yaşadığı açlık ve yetersiz beslenmeyle mücadele için önümüzdeki altı ay içinde gıda yardımı sağlamak için gereken 134 milyon doları toplayamaması halinde bu programdan vazgeçeceği konusunda uyarıda bulunmuştu.³

Cezayir, Suriye'ye uçuşlarını on yılı aşkın bir süre durdurduktan sonra yeniden başlatma kararı alarak ilk uçuşu Lazkiye Uluslararası Havalimanı'na gerçekleştirdi. Suriye Ulaştırma Bakanlığının yayımladığı beyanda, "Bu adımı son derece takdirle karşılıyor ve bu uçuşlara hizmet vermek için gerekli tüm imkân ve prosedürleri sağlamayı, operasyonun sürekliliğine katkıda bulunacak her şeyi sağlamayı ve hatta gelecekte bunu artırmayı hedefliyoruz" açıklamasını yaptı.⁴

• Suriye Rejimi

Suriye Cumhurbaşkanı Beşar Esad, Rusya Federasyonu Cumhurbaşkanı'nın özel temsilcisi Alexander Lavrentiev ile Suriye ve Rusya arasındaki ikili ilişkiler ve ortak iş birliğini, iki dost

1 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-israil-in-sam-daki-bazi-noktalara-hava-saldirisi-16637506/>

2 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-urdun-ordusu-suriye-sinirinda-catismada-yaralanan--16638887/>

3 <https://turkish.aawsat.com/arap-dunyasi/4739001-suriye-ye-insani-yardimin-azalması-açlığı-arttırdı>

4 <https://sana.sy/tr/?p=293819>

ülke ve halkın çıkarlarına hizmet eden tüm alanlarda bunu geliştirmeye yönelik mekanizmaları görüştü. Görüşmede ayrıca, bölgesel ve uluslararası arenadaki yeni gelişmeler de ele alındı.⁵

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, Lübnan'daki Genel Sekreter Ali Hicazi başkanlığındaki Arap Sosyalist Baas Partisi'nin liderleriyle görüşme gerçekleştirdi. Esad görüşmede, "Partilere ulusal meseleleri savunma rollerinin yanı sıra halklar arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesinde de büyük sorumluluk düşmektedir [...] Bundan yola çıkarak Baas Partisi ve Lübnan'daki diğer ulusal güçler ve partiler, Suriye ile Lübnan arasındaki kardeşlik ilişkisinin güçlendirilmesinde rol oynadı" ifadelerini kullandı.⁶

Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad, 6 milyon Yahudi'nin öldürüldüğüne dair hiçbir kanıt bulunmadığını öne sürerek ABD'yi Nazileri desteklemekle suçladı. Esad yayımladığı bir videoda, "Holokost'ta 6 milyon Yahudi'nin öldürüldüğüne dair hiçbir kanıt yok. İnsanların kampalarda toplandığı doğru ama bu bize, bunun ne insani ne de gerçek bir mesele olduğunu, siyasi bir mesele olduğunu gösteriyor" ifadelerini kullandı. Beşar Esad, Nazilerin Yahudilere karşı uyguladığı işkence ve cinayet yöntemlerini herkese karşı kullandığını söyledi.⁷

• Fırat'ın Doğusu

ABD'ye ait bir kargo uçağı Uluslararası Koalisyon üslerini takviye etmek üzere Irak'tan Suriye'ye askerî ve lojistik malzeme taşıdı. Söz konusu uçak Haseke'nin kuzeyindeki Rumeylan kırsalında bulunan Harap Cebir Üssü'ne iniş yaptı. ABD'ye ait iki kargo uçağı ve bir helikopterin önceki günlerde de aynı üsse askerî teçhizat malzemesi taşıdığı belirtildi.⁸

Deyrizor kırsalında ABD güçlerine ait bir üs olan Koniko Gaz Sahası bölgesinde, İranlı milisler tarafından ABD üssü yakınlarına iki füze atılmasının ardından iki patlama sesi duyuldu. Saldırıya ilişkin herhangi bir can kaybı rapor edilmedi. Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR) 19 Ekim'den bu yana İran destekli milislerin Suriye'nin farklı bölgelerindeki Koalisyon üslerine 60 saldırı gerçekleştirdiğini belgeledi.⁹

ABD'ye ait bir kargo uçağı Suriye'deki el-Ömer Petrol Sahası'nda bulunan ABD üssüne iniş yaptı. Bu esnada helikopter ve insansız hava araçları da bölge üzerinde uçuş yaptı. Aynı bağlamda bir ABD kargo uçağı ve bir helikopteri de Haseke'nin kuzeyindeki el-Malikiye kırsalında bulunan Uluslararası Koalisyon'a ait Harap Ceir Üssü'ne iniş yaptı. SOHR uçakların Irak'tan Suriye'ye askerî ve lojistik malzeme taşıdığını belirtti.¹⁰

5 <https://sana.sy/tr/?p=293851>

6 <https://sana.sy/tr/?p=293794>

7 <https://www.rudaw.net/turkish/middleeast/syria/21122023>

8 <https://www.syriaahr.com/en/320645/>

9 <https://www.syriaahr.com/en/320721/>

10 <https://www.syriaahr.com/en/320784/>

• İdlib ve Harekât Bölgeleri

Halep'in Ayn Cara ve Kubtan köyünde konuşlu Suriye Ordusuyla İran destekli yabancı gruplar, Halep'in batısındaki Daret İzze ilçesine ve Ebzimo köyüne karadan karaya atış yapılan silahlarla saldırı düzenledi. Sivil savunma kaynaklarından alınan bilgiye göre, Daret İzze ilçesinde 5 sivil yaşamını yitirdi, 5 sivil de yaralandı. Ebzimo köyünde de 2 sivil hayatını kaybetti. Yaralıların, çevredeki hastaneye kaldırıldığı kaydedildi.¹¹

Rejim ve Rus güçleri Halep batısı ve İdlib doğusunda meskûn alanları karadan ve havadan bombardımana tabi tuttu. 7 sivilin öldüğü saldırılarda ekseriyetle kırsal alandaki köylerin hedef alındığı ve ölü yaralı haricinde maddi hasarın da büyük olduğu rapor edildi.¹²

Gözlem kuruluşu Syrian Response Coordinators Team verilerine göre, 2023 yılında bilhassa son dönemde yoğunlaşmak üzere İdlib ve çevresinde tüm taraflarca 234 şiddet vakası gerçekleştirilerek bölgenin güvenliği ve istikrarı zedelendi. İnfazlar, hukuksuz gözaltı ve adam kaçırmaya gibi hadiseler ön plana çıkarken rejimle muhalifler arasındaki çatışmalar sebebiyle de en az 22 bin kişi yerinden edildi.¹³

İsrail-Filistin

Filistin Yönetimi Başkanı Mahmud Abbas, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ile yapılan görüşmeler sırasında yaptığı bir açıklamada Gazze Şeridi'nin gelecekteki herhangi bir Filistin devletinin ayrılmaz bir parçası olduğunu söyledi. Abbas, Filistin topraklarının herhangi bir bölümünü izole etmeye yönelik herhangi bir girişimi de kınayarak, "Gazze, Filistin devletinin ayrılmaz bir parçasıdır" dedi.¹⁴

Malezya, bir İsrail şirketi olan Tsim'e bağlı gemilerin limanlarına yanaşmasını önleme kararı açıkladı. Malezya Başbakanı Enver İbrahim 20 Aralık'ta yaptığı açıklamada, yasağın İsrail bayrağını taşıyan gemileri kapsayacak şekilde olduğunu ve İsrail'e giden gemilerin Malezya limanlarına mal yüklemesinin yasaklanmasını içerdiğini açıkladı.¹⁵

Hamas ve Gazze'deki Filistinli gruplar, İsrail'in 40 İsraili rehinenin serbest bırakılmasını içeren haftalık ateşkesi reddettiklerini resmî olarak açıkladı. Hamas yaptığı açıklamada, "Esirleri tartışacağız ancak yalnızca İsrail saldırganlığının tamamen durdurulmasından sonra mahkûm değişim anlaşmalarını imzalayacağız" dedi.¹⁶

11 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-suriye-de-halep-e-saldiri-7-sivil-oldu-5-sivil-yar-16637159/>

12 <https://www.qasioun-news.com/articles/74920/مجدد-النظام-وروسيا-يستهدفان-شمال-غرب-سوريا>

13 <https://www.qasioun-news.com/articles/74989/توثيق-أكثر-من-200-حالة-انتهاك-في-شمال-غرب-سوريا>

14 [1702651894-u-s-security-advisor-sullivan-meets-with-pa-s-abbas-in-ramallah](https://www.1702651894-u-s-security-advisor-sullivan-meets-with-pa-s-abbas-in-ramallah)

15 <https://www.i24news.tv/en/news/israel/diplomacy/1703088911-malaysia-reverses-policy-no-docking-for-israeli-flagged-ships>

16 <https://www.i24news.tv/en/news/israel-at-war/1703167838-hamas-rejects-israeli-proposals-for-7-day-ceasefire-and-hostage-exchange>

Hamas'ın askerî kanadı İzzeddin el-Kassam Tugaylarının askerî sözcüsü Ebu Ubeyde, 21 Aralık'taki konuşmasında, İsrail şayet İsraili esirleri canlı istiyorsa tek seçeneğin yalnızca saldırganlığını durdurmak olduğunu söyledi. Ebu Ubeyde, İsrail Ordusunun direnişi ortadan kaldırma çabalarının başarısızlığa mahkûm bir hedef olduğunu da sözlerine ekledi.¹⁷

Ürdün

Ürdün Dışişleri Bakanlığı, yaptığı yazılı açıklamada, İsrail güçlerinin Al-Jazeera kameramancısı Samir Ebu Dakkanın şehit edilmesi ve muhabir Vail Dahduh'un yaralanmasına yol açan saldırısını kınadı. İsrail'in abluka altındaki Gazze Şeridi'ne yönelik saldırılarının da şiddetle kınandığı açıklamada, saldırılarda "gazetecilerin özellikle hedef alındığı" vurgulandı.¹⁸

Ürdün ile Pakistanın, askerî ve savunmayla ilgili alanlardaki ikili iş birliğini güçlendirme imkânları üzerinde görüşmeler yaptığı bildirildi. Ürdün Kraliyet Divanından yapılan açıklamaya göre, Ürdün Kralı 2. Abdullah, başkent Amman'a gelen Pakistan Genelkurmay Başkanı Sahir Şamşad Mirza'yı kabul etti. Görüşmede, askerî ve savunmayla ilgili alanlardaki ikili iş birliği imkânlarının genişletilmesi konusu ele alındı.¹⁹

Türkiye'nin Amman Büyükelçisi Erdem Ozan, Akabe kentinde Ürdünlü yetkililerle ekonomik iş birliği konularını görüştü. Akabe Valisi Halid el-Haccac'ı da ziyaret eden Ozan, Akabe Limanı ile Akabe'deki Kral Hüseyin Havalimanı'nda yetkililerle bir araya gelerek ekonomik iş birliği fırsatlarını ele aldı.²⁰

Ürdün Dışişleri Bakanı Eymen es-Safedi ile İngiltere Dışişleri Bakanı David Cameron, 7 Ekim'den bu yana İsrail saldırıları altında bulunan Gazze Şeridi'ndeki son gelişmeleri ve ateşkes çabalarını masaya yatırdı. Ürdün ve İngiltere Dışişleri Bakanları, Gazze'ye "acil ve sürekli insani yardım sağlanması" konusunda gerekli önlemlerin alınmasını da konuştu. Ürdünlü Bakan Safedi, Gazze'ye yönelik saldırının derhâl durdurulması gerekliliğini vurgularken, "bunun insani, siyasi ve güvenlikle ilgili açıdan feci sonuçları konusunda" uyarıda bulundu.²¹

Lübnan

Lübnan Başbakanlık Ofisi tarafından yapılan açıklamaya göre, Lübnan Başbakanı Necib Mikati ile Fransız Dışişleri Bakanı Catherine Colonna, Beyrut'taki başbakanlık binasında bir araya geldi. Colonna, İsrail ve Lübnan olmak üzere her iki tarafa da Lübnan'ın güneyinde gerginliğin düşürülmesi çağrısında bulundu. Fransız Bakan, Lübnan'ın güneyinde kalıcı is-

17 <https://www.alquds.co.uk/أبو-عبيدة-إذا-أراد-العدو-أسراء-أحياء-غل/>

18 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-urdun-israil-guclerinin-gazze-de-gorev-yapan-gazet-16632471/>

19 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-urdun-ve-pakistan-savunma-ve-askeri-isbirligini-gu-16640476/>

20 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-turkiye-nin-amman-buyukelcisi-urdun-de-ekonomik-is-16646914/>

21 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-urdun-ve-ingiltere-gazze-deki-son-gelismeleri-goru-16647529/>

tikrarı sağlamaya öncü olacak bir çözüm için mekanizma geliştirilmesi gerektiğine işaret etti.²²

Lübnan resmî ajansı NNA'nın haberine göre İsrail, Lübnan'ın güneyindeki sınır boyunda yer alan Blida ve Muhaybib beldelerini fosfor bombalarıyla vurdu. İsrail'in attığı bazı fosfor bombaları sınır yakınındaki Rumeys bölgesindeki Hille Ebu Yezid yolu üzerinde büyük bir çukur oluşmasına sebep oldu.²³

İsrail Ordusuna ait keskin nişancıların açtığı ateş sonucu Lübnan'ın güneyinde bir sivilin öldüğü belirtildi. Lübnan resmî ajansı NNA'nın haberine göre, İsrail keskin nişancılarının Lübnan'ın güneyindeki Kefr Kella beldesi yakınlarında seyir hâlindeki bir aracı hedef alması sonucu bir sivil hayatını kaybetti.²⁴

Lübnan Genelkurmay Başkanı Joseph Avn, Hollanda Savunma Bakanı Kajsa Ollongren ve Hollanda Genelkurmay Başkanı Ono Aichel Shim ile Lübnan Ordusunun desteklenmesi konusunu ele aldı. Lübnan Ordusundan yapılan açıklamaya göre, Avn, Ollongren ve Shim ile başkent Beyrut'taki makamında bir araya geldi. Görüşmede ikili ilişkiler ve Lübnan Ordusunun bölgede üstlendiği kritik rol de ele alındı.²⁵

22 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-fransa-lubnan-da-gerginligin-dusurulmesi-cagrısı-y-16640743/>

23 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-israil-lubnan-in-guneyindeki-beldeleri-fosfor-bomb-16643680/>

24 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-israil-keskin-nisancilari-lubnan-da-bir-sivili-old-16647813/>

25 <https://www.sondakika.com/guncel/haber-lubnan-genelkurmay-baskani-hollanda-savunma-bakani-16650487/>

■ IRAK GÜNDEMİ

• Siyaset

18 Aralık 2023'te Irak vilayet seçimleri gerçekleştirildi. Toplam 285 vilayet meclis üyesinin seçilmesi için yapılan seçimler, Irak'ın 18 vilayetinden 15'ini (IKBY'nin kontrolünde olan Erbil, Süleymaniye, Duhok hariç) kapsıyor.²⁶ Irak Bağımsız Yüksek Seçim Komisyonu (IBYSK) üyesi Hasan Kabas, yaklaşık 1.800 uluslararası gözlemcinin seçimlere katılmaya davet edildiğini söyledi. 2021 Irak Parlamento Seçimleri'nde 73 sandalye kazarak önemli bir başarı sağlamasına rağmen siyasetten çekilen Sadr Hareketi lideri Mukteda es-Sadr, seçimleri boykot etti.²⁷ Seçimlere katılımın ise %41 düzeyinde olduğu belirtildi.²⁸ Seçimlerin 2013 yılında gerçekleştirilen seçimlerden 10 yıl sonra yapılması nedeniyle yerel siyaset bağlamında önemli olduğu düşünülüyor.²⁹ Ayrıca vilayet seçimlerinin, 2025'te yapılması planlanan parlamento seçimlerine giden süreçte siyasi aktörlerin güçlerinin görülmesi için de ortam sağladığı düşünülüyor. Siyasi parti ve koalisyonların başarısına bakıldığında ise İran destekli Şii siyasi oluşumları başarısı dikkat çekti. Bedir Örgütü ve Asaib Ehlil Hak Hareketi'nin başını çektiği liste 43 sandalye kazanarak ilk sırada yer alırken, Kanun Devleti Koalisyonu lideri Nuri el Maliki 35 sandalyeyle ikinci sırada yer aldı. Ulusal Hikmet Akımı lideri Ammar el-Hekim ve Haydar Abadi'nin birlikte seçime girdiği liste ise 23 sandalye kazandı. Dolayısıyla bu Şii siyasi oluşumlar 285 sandalyeden 101 tanesini alarak önemli bir başarı sağladı. Diğer taraftan Sünni kanatta ise kısa süre önce görevden alınan eski Parlamento Başkanı Muhammed el-Halbusi 22, Hamis Hançer ise 14 sandalye kazandı.³⁰

IBYSK'nin seçimlere ilişkin toplam 419 şikâyet aldığı duyuruldu. Komisyon Genel Sekreteri Ali Feysa, yaptığı açıklamada şikâyetlerden 188'inin seçim gününe, 155'inin özel oylama gününe ve 76'sının denetim merkezlerine olmak üzere sınıflandırıldığını belirtti. Ayrıca şikâyet sayısının artabileceğini ifade etti.³¹

Irak Başbakan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı Fuad Hüseyin başkanlığındaki heyet Türkiye'ye ziyaret gerçekleştirdi. Görüşmede iki ülke heyetinin terörle mücadele, güvenlik ve su alanları başta olmak üzere ikili ve bölgesel konularda kapsamlı istişarelerde bulunduğu kaydedildi. Görüşme sonunda yayımlanan ortak bildiride iki ülke arasındaki ilişkilerin her alanda ilerletilmesi ve kapsamlı ve kurumsal bir mahiyette yürütülmesi üzerinde mutabık kalındığı belirtildi.³²

26 <https://www.france24.com/en/middle-east/20231218-iraq-holds-first-elections-for-provincial-councils-in-a-decade>

27 <https://www.aljazeera.com/news/2023/12/18/iraqis-vote-for-powerful-provincial-councils>

28 <https://www.reuters.com/world/middle-east/iraq-holds-first-provincial-elections-decade-2023-12-18/>

29 <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/iraq-holds-provincial-council-elections-after-10-year-hiatus/3085632>

30 <https://www.voanews.com/a/iraq-s-shi-ite-ruling-alliance-wins-more-than-100-local-council-seats-/7405371.html>

31 <https://ina.iq/turkmen/42285-secim-komisyonun-bugune-kadar-419-ikayeti-teslim-aldn-duyurdu.html>

32 <https://www.tebaajansi.com/irak/irak-ve-turkiye-heyetleri-arasinda-yapilan-gorusemeye-iliskin-ortak-h316873.html>

• Güvenlik

22 Aralık'ta terör örgütü PKK tarafından yapılan saldırı ve akabinde sağlanan temasta 6 şehit verilmesinin ardından Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı, Irak ve Suriye'nin kuzeyindeki operasyonlarda toplam 29 hedefin imha edildiğini açıkladı.³³ Millî Savunma Bakanı Yaşar Güler, 24 Aralık itibarıyla 25 teröristin etkisiz hâle getirildiğini belirtti.³⁴

Kerkük Operasyonlar Komutanı Tümgeneral Salih Harez Nasır, güvenlik güçlerinin özel oy kullanma başlamadan önce önleyici operasyonlar gerçekleştirdiğini belirtirken,³⁵ Bağdat'ın doğusundaki bir seçim istasyonuna Asaib Ehlil Hak'a bağlı bir grubun zorla girme girişiminde bulunduğu ve girişimin güvenlik güçleri tarafından engellendiği duyuruldu.³⁶

Terör örgütü İŞİD'in Bağdat'ın Termiye ilçesinde saldırı girişiminde bulunduğu ve girişimin ardından misillemede bulunan güvenlik güçlerinden bir personelin çatışmada hayatını kaybettiği belirtildi.³⁷

• Ekonomi

Hükûmet kaynaklarından yapılan açıklamaya göre Başbakan Muhammed Şiya es-Sudani, Irak dinarıyla işlem yapmaya destek sağlamak amacıyla Irak-Türkiye ortak bir komite kurulması talimatı verdi. Komitenin altı ayda bir toplanacağı ve raporlarını başbakana sunacağı ve böylece komşu ülkeler arasındaki ticareti ve stratejik ortaklığı destekleyeceği belirtildi.³⁸

Dürüstlük Komisyonu, biri eski başbakan danışmanı olmak üzere üst düzey yetkililerin yasa dışı yollarla kazandıkları iki milyar dinardan fazla paranın ele geçirildiğini duyurdu.³⁹

Sağlık ve Sosyal Hayat

Başbakan Sudani, Hizmet ve Mühendislik Çalışma Grubu ile bir araya gelerek 2022 ve 2023 yıllarına ait ilerleme raporlarını değerlendirdi. Sudani toplantı esnasında yarım kalan tüm projelerin 2024 yılında bitirileceğine yönelik söz verdi.⁴⁰

Irak Başbakanlık İnsani İlişkiler Danışmanı Zedan Khalaf, 10 milyon litre yakıt taşıyan Irak tankerinin Filistinlilere yardım üzere Basra Limanı'ndan Süveyş Kanalı'na doğru yola çıktığını açıkladı. Gazze Şeridi'nde insani krize neden olan İsrail kuşatmasının etkilerinin hafifletilmesinin amaçlandığı belirtildi.⁴¹

33 <https://www.msb.gov.tr/SlaytHaber/c735ca4d6ccd46d8858b7b2567737349>

34 <https://www.trthaber.com/haber/gundem/bakan-guler-irak-ve-suriyedeki-teror-hedefleri-kahraman-pilotlarimiz-tarafindan-basariyla-vuruldu-823309.html>

35 <https://ina.iq/turkmen/42173-kerkuk-operasyonlar-komutan-ozel-oy-kullanma-balamadan-once-onleyici-operasyonlar-gerceketirdik.html>

36 <https://www.shafaq.com/en/Iraq-News/Security-forces-thwarted-attempt-to-storm-an-electoral-center>

37 <https://www.shafaq.com/en/Iraq-News/ISIS-attacks-north-of-Baghdad-and-kills-security-personnel>

38 <https://ina.iq/turkmen/42294-babakan-sudani-irak-turkiye-ortak-bir-komite-olutulmasna-yonelik-talimat-verdi.html>

39 <https://www.shafaq.com/en/Iraq-News/Integrity-commission-recovers-2bn-dinars-from-ex-officials-inflated-funds>

40 <https://www.shafaq.com/en/Iraq-News/Iraqi-PM-pledges-to-complete-stalled-projects-in-2024>

41 <https://theArabweekly.com/iraq-sends-fuel-ship-egypt-help-gaza-cope-dire-humanitarian-crisis>

■ IKBY GÜNDEMİ

• Siyaset

Kürdistan Yurtseverler Birliği (KYB) Başkanı Bafel Talabani'nin IKBY Selefilere lideri Abdullatif Selefi'ye sık sık ziyaret gerçekleştirdiği belirtildi. Bu ziyaretler sonucunda Selefilere katılma kararı aldığı iddia ediliyor. Talabani'nin seçimlerden bir gün önce de Süleymaniye'de Abdullatif Selefi'yi ziyaret ettiği aktarıldı. Abdullatif Selefi'nin bu ziyaretler sonucunda özellikle Kerkük'te ikamet eden Selefi imamları seçime katılma konusunda teşvik ettiği iddia edildi. Abdullatif Selefi'nin kardeşi Xerib Ahmed, 2021 Irak Parlamento Seçimleri'nde KYB listesinden seçilmişti. 2024 IKBY Parlamento Seçimleri'nde de Abdullatif Selefinin oğlu Dr. Ahmed Abdullatif'in KYB listesinden aday olacağı belirtiliyor.⁴² Abdullatif Selefi'nin verdiği bir mesajda, KYB kontrolündeki Selefilere KYB'ye, Kürdistan Demokratik Partisi'nin (KDP) kontrolündeki Selefilere ise KDP'ye oy vermelerini istediği aktarıldı.⁴³

Türkiye'nin Süleymaniye'ye yönelik uçak seferlerini askıya alma süresini 6 ay daha uzattığı belirtildi. Süleymaniye Uluslararası Havalimanı Genel Müdürü Hendiren Gaffur, Türkiye'nin hava sahası üzerinden uyguladığı yasağı 22 Haziran 2024 tarihine kadar uzattığını açıkladı. Dışişleri Bakanlığı, Nisan 2022'de Türk hava sahasının Süleymaniye Uluslararası Havalimanı'na kapatıldığını duyurmuştu. Söz konusu karar, Süleymaniye'de terör örgütü PKK'nın faaliyetlerinin yoğunlaşması, terör örgütünün havalimanına nüfuz etmesi ve böylece uçuş güvenliğinin tehdit edilmesi sebebiyle alınmıştır.⁴⁴ Alındığı tarihten beri uzatılan karar son durumda 22 Haziran 2024'e kadar uzatıldı.⁴⁵

Süleymaniye'de terör örgütü PKK'nın cezaevindeki sözde lideri Abdullah Öcalan'ın serbest bırakılmasına yönelik eylem yapıldı. Eyleme katılanların bir kısmının Türk vatandaşı olduğu, bir kısmını ise Süleymaniyeli olduğu belirtildi.⁴⁶

• Güvenlik

Türkiye Cumhuriyeti Millî Savunma Bakanlığı (MSB) tarafından yapılan açıklamaya göre terör örgütü PKK tarafından Gara, Hakurk ve Kandil Dağlarında kullanılan 14 hedef imha edildi. Yapılan açıklamada, kullanılan ve içinde sorumlu düzeyde teröristlerinde bulunduğu değerlendirilen mağara, sığınak, barınak ve depolardan oluşan toplam 14 hedefin imha edildiğine dikkat çekildi. İcra edilen harekâtlarda azami oranda yerli ve millî mühimmat kullanıldığı ve çok sayıda teröristin etkisiz hâle getirildiği belirtildi.⁴⁷

42 https://www.youtube.com/watch?v=JlxE60h0_yo

43 <https://www.youtube.com/watch?v=UwFFY5aBRo4>

44 <https://esta.krd/284273/>

45 <https://www.tebaajansi.com/irak/turkiye-suleymaniye-seferlerini-askiya-alma-suresini-uzatti-2-h316988.html>

46 <https://www.dengiamerika.com/a/7410044.html>

47 <https://x.com/tcsavunma/status/1737532436077035783?s=20>

• Ekonomik

KYB Milletvekili Herib Ahmed, bütün siyasi parti ve liderlerin vilayet seçimi kampanyasıyla meşgul olduklarını ve ilerde de yerel yönetimlerin oluşturulmasıyla ilgileneceklerini belirterek bütçe yasasında düzenleme yapılmasının kolay olmayacağını belirtti.⁴⁸ IKBY kamu personellerinin ekim, kasım ve aralık aylarının maaşlarını ne zaman alacağı bilinmezken Bağdat ile Erbil arasında anlaşma sağlandığı takdirde Ocak 2024'ten itibaren bütçe ya da IKBY memur maaşının gönderilebileceği belirtiliyor.

Ekonomist Awat Azad tarafından yapılan incelemede dokuz yıl boyunca IKBY'deki maaş ödemelerinin aksatıldığı ve kesintilerle ödendiği belirtildi. Azad, Ocak 2015'ten Aralık 2023'e kadar geçen süreçte sadece 49 aylık maaşın tam olarak yatırıldığını belirtirken 108 ayın 15'inde hiç maaş verilmediğini aktardı. Ayrıca 23 ay yarım maaş ödendiğini, 9 ay %21 kesinti, bir ay %18 kesinti ve 11 ay ise %10'dan 75 oranına kadar çeşitli kesintilerle ödeme yapıldığını belirtti.⁴⁹

48 <https://esta.krd/284151/>

49 <https://www.facebook.com/share/Hd6EqZQNrxjnw8P/?mibextid=xfxF2i>

■ KÖRFEZ GÜNDEMİ

ABD, İsrail ile Hamas arasında Gazze’de devam eden savaş sırasında Filistinlilere destek amacıyla bunu yaptıklarını söyleyen Yemen merkezli Husiler’in füze ve insansız hava aracı saldırılarından ticari gemileri korumak için Kızıldenizin güneyinde ve Aden Körfezinde çeşitli ülkelerin ortaklaşa devriye gezmeyi kabul ettiğini açıkladı. ABD liderliğindeki «çok uluslu güvenlik girişimine» Bahreyn, İngiltere, Kanada, Fransa, İtalya, Hollanda, Norveç, Seyşeller ve İspanya katılacak. ABD Savunma Bakanı Lloyd J. Austin III 18 Aralıkta yaptığı açıklamada, Ortadoğu’daki çatışmalar genişlerken ve küresel ticareti alt üst etme riski taşıırken, Yemen’deki Husiler’in ticari gemilere ve diğer hedeflere yönelik saldırılarını ele almak üzere çok uluslu bir deniz görev gücü kurduğunu duyurdu. Pentagon 19 Aralık’ta yaptığı açıklamada Husiler’in 100’den fazla insansız hava aracı ve balistik füze saldırısı düzenlediğini ve 10 farklı ülkeden 35 ticari gemiyi hedef aldığını belirtti.⁵⁰

Katar Kızılayı Derneği (QRCS), devam eden İsrail savaşının ortasında çok ihtiyaç duyulan insani yardımı sağlamak amacıyla Gazze’ye bir yardım gemisi yerleştirmeyi planlıyor. QRCS pazar günü yaptığı açıklamada, geminin denize indirilme tarihinden bahsetmeden, “Yakında Doha’dan ayrılacak olan yardım gemisi, #PalestineDuty bağış toplama kampanyası sayesinde Katar’ın 7 Ekim’den beri devam eden yardım çabalarının bir parçası” dedi. Yardım grubu, geminin “etkilenen insanların sağlık, gıda ve barınma ihtiyaçlarını karşılamak için çok çeşitli hayati yardım malzemeleri” taşıyan 30 uçağa eşdeğer olacağını söyledi. Doha Dışişleri Bakanlığının 13 Aralık’ta paylaştığı rakamlara göre, Katar şu ana kadar Gazze’ye 1.464 ton yardım taşıyan 44 Katar Silahlı Kuvvetleri uçağını Mısır’ın El Arish Havalimanı’na gönderdi.⁵¹

Şeyh Meşal Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah, 20 Aralık Çarşamba günü ülke parlamentosunda düzenlenen özel bir oturumda Kuveyt’in yeni emiri olarak anayasal yeminini etti ve Kuveyt devletinin 17. emiri oldu. Meclisteki anayasa töreninin ardından bir konuşma yapan Şeyh Meşal, cumartesi günü hayatını kaybeden Emir Şeyh Nevaf Al-Ahmad Al-Jaber Al-Sabah’ı saygıyla anarken, hükûmeti ve meclisi “ulusal çıkarlara zarar veren oy birliğiyle alınmış kararlar” nedeniyle sert bir dille eleştirdi.⁵²

Konuyla ilgili bilgi veren bir kaynağa göre, Katar Başbakanı ile İsrail’in Mossad Başkanı ve ABD Merkezi İstihbarat Teşkilatı (CIA) başkanları arasında Hamas tarafından tutulan rehinelere ilgili pazartesi günü Varşova’da yapılan toplantı olumluydu ancak yakın zamanda bir anlaşma yapılmasına dair bir beklenti yok. Liderler, İsrail hapishanelerindeki Filistinlilerin serbest bırakılması ve çatışmalara insani bir ara verilmesi karşılığında Gazze’de Hamas tarafından tutulan İsraili rehinelere serbest bırakılmasını sağlayacak potansiyel yeni bir an-

50 <https://www.wionews.com/world/us-announces-10-nation-coalition-to-respond-to-attacks-by-yemens-houthis-in-red-sea-671127>

51 <https://dohaneews.co/qatar-red-crescent-to-deploy-aid-ship-for-gaza/>

52 <https://www.commonspace.eu/news/sheikh-mishaal-sworn-new-emir-kuwait>

laşmayı görüşmek üzere Polonya'nın başkentinde bir araya geldi. Kaynak, "Müzakerecilerin müzakerelerde ilerleme sağlamak amacıyla farklı teklifleri araştırması ve tartışması nedeniyle görüşmeler olumlu geçti ancak yakın zamanda bir anlaşma yapılması beklenmiyor" dedi.⁵³

53 <https://www.newarab.com/news/qatar-israel-truce-talks-positive-deal-not-imminent>

■ KUZAY AFRİKA GÜNDEMİ

• Siyaset

Kuzey Afrika'daki iç siyaset ve dış politika gelişmeleri incelendiğinde bu hafta sekiz temel konunun ön plana çıktığı kaydedilmiştir.

Bu bağlamda öne çıkan ilk gelişme ABD'nin, Fas'ın Batı Sahra planına yönelik desteğine ilişkin değişmeyen tutumunu teyit etmesidir. ABD Dışişleri Bakanlığı 17 Aralık Pazar günü yaptığı açıklamada, Fas'ın "ciddi, inandırıcı ve gerçekçi" olarak değerlendirdiği özerklik planına Washington'ın desteğini yinelerken, Fas'ın Sahra sorununa ilişkin "ABD'nin net ve tutarlı pozisyonunda bir değişiklik olmadığını" belirtmiştir. ABD'nin Yakın Doğu İşleri Kuzey Afrika Bürosundan sorumlu Bakan Yardımcısı Joshua Harris'in Fas ziyareti öncesinde (17-18 Aralık) yayımlanan açıklamada Dışişleri Bakanlığı, ABD'li yetkilinin Rabat'taki temasları sırasında "ABD'nin net ve tutarlı pozisyonunda bir değişiklik olmadığını" yineleyeceğini vurgulamıştır.⁵⁴

İkinci gelişme Cezayir'in Mali Büyükelçisi'ni çağırmasıdır. Cezayir Dışişleri Bakanı Ahmed Attaf perşembe günü Mali Büyükelçisi Mahamane Amadou Maiga'yı çağırmış ve Bamako'nun da aynı şeyi yapmasından kısa bir süre sonra Cezayir'i Mali askerî cuntasının etkili bir dinî muhalifini ağırladığı için "müdahale" ile suçlamıştır. Resmî bir bildiriye göre Attaf, Mali Büyükelçisi'ne Cezayir'in Mali Cumhuriyeti'nin egemenliğine, ulusal birliğine ve toprak bütünlüğüne sıkı sıkıya bağlı olduğunu ve Mali'de barış, güvenlik ve istikrarın ancak barışçıl yollarla sağlam, kalıcı ve sürdürülebilir bir şekilde sağlanabileceğine dair derin inancını iletmiştir.⁵⁵

Üçüncü gelişme Rusya Dışişleri Bakanı Lavrov'un, Rusya'nın Tunus'a daha fazla tahıl göndermeye hazır olduğunu bildirmesidir. Moskova Dışişleri Bakanı Sergey Lavrov, 21 Aralık Perşembe günü kuraklığın yol açtığı kıtlıkla mücadele eden Kuzey Afrika ülkesine yaptığı ziyaret sırasında Rusya'nın Tunus'a daha fazla tahıl tedarik etmeye hazır olduğunu bildirmiştir. Başkent Tunus'ta Tunus Cumhurbaşkanı Kays Said ile bir araya gelen Lavrov, Rusya'nın mahsul veriminin "üst üste ikinci ya da üçüncü yıl" iyi olduğunu ve Tunus'a yardım etmeye istekli olduğunu ifade etmiştir. "Tahıl sevkiyatımızı arttırmaya ilgi var" diyen Lavrov, koşul ya da maliyet belirtmeden "bunu yapmaya hazırız" demiştir. Lavrov, Tunus Dışişleri Bakanı Nabil Ammar ile görüşmesinin ardından yaptığı açıklamada "tüm sektörlerde iş birliğimizi geliştirme konusunda mutabık kaldık" demiştir.⁵⁶

Dördüncü gelişme Libya İçişleri Bakanı'nın, ABD elçisine Libya'daki seçimleri güvence altına almaya hazır olduklarını bildirmesidir. Libya İçişleri Bakanı olarak atanan İmad el-Trabelsi, bakanlığının başkanlık ve parlamento seçimlerinin güvenliğini sağlamak ve oylama için

54 <https://www.middle-east-online.com/en/us-reaffirms-its-unchanged-position-morocco's-sahara>

55 <https://www.laprensalatina.com/algeria-summons-malis-ambassador-after-bamako-accuses-algiers-of-interference/>

56 <https://www.africanews.com/2023/12/22/russia-ready-to-send-tunisia-more-grain-lavrov/>

güvenlik planları hazırlamak üzere tam olarak hazır olduğunu teyit etmiştir. Bu açıklamalar Trabelsi ile ABD'nin Libya elçisi Richard Norland, Trablus'taki ABD Büyükelçiliği Maslahatgüzarı ve ABD Büyükelçiliği Siyasi ve Güvenlik Ataşesi arasında yapılan bir toplantı sırasında gelmiştir. İçişleri Bakanlığı Medya Ofisi, Bakan'ın Ras Ajdair Sınır Kapısı'nın yeniden geliştirilmesi ve güvenliğinin sağlanması konusundaki çabalarını vurguladığını belirtmiştir. Trabelsi ayrıca bakanlığın Cezayir ile Dabdab Sınır Kapısı'nın yeniden açılması ve güvenliğinin sağlanması için yaptığı hazırlıklar ve bu kapının İçişleri Bakanlığına bağlı güvenlik birimleri tarafından işletilmesi konusunda da bilgi vermiştir. Trabelsi ayrıca Ras Ajdair'den Mashahad Saleh'e kadar uzanan sınır bölgesinin güvenliğinin sağlandığını ve Cezayir ile olan sınır bölgesinin güvenliğinin sağlanması için çalışmaların devam ettiğini bildirmiştir.⁵⁷

Beşinci gelişme Mısır ve İspanya'nın yenilikçi sulama projesini hayata geçirmek için mutabakat zaptı imzalamasıdır. Sulama ve Su Kaynakları Bakanlığı ile İspanya Uluslararası Kalkınma İşbirliği Ajansı (AECID) geçtiğimiz hafta 670.000 euro değerinde yenilikçi bir sulama projesini hayata geçirmek üzere bir mutabakat zaptı imzalamıştır. Amaç, çiftçilerin su kullanım verimliliği elde etmelerine ve üretimlerini artırmalarına yardımcı olmak için yenilikçi sulama uygulamalarını teşvik etmektir. İklim-akıllı tekniklerle gıda güvenliğini artıran proje, çiftçilerin tarla içi sulama planlamalarını iyileştirmelerine yardımcı olmak için sulama izleme-nin dijitalleştirilmesini ve üretimi en üst düzeye çıkarmak ve kaynakların verimli bir şekilde kullanılması için fertirrigation kullanımını destekleyecektir. Nil Deltası ve Yukarı Mısır'daki pilot projelerin sonuçlarının ardından büyük ölçekli bir sulama projesi için teknik destek de sağlanacaktır.⁵⁸

Altıncı gelişme, Mısır'da Sisi'nin %89,6 oyla yeniden seçilmesidir. Ulusal Seçim Kurumunun 18 Aralık Pazartesi günü yaptığı açıklamaya göre Mısır Cumhurbaşkanı Abdülfettah el-Sisi ülkenin cumhurbaşkanlığı seçimlerini %89,6 oy oranıyla kazanarak altı yıllık yeni bir dönem için hak kazanmıştır. Kurum Başkanı Hazem Badavi, Mısır'daki 67 milyon seçmen arasında katılım oranının %66,8 gibi "eşi benzeri görülmemiş" bir orana ulaştığını bildirmiştir.⁵⁹

Yedinci gelişme, Mısır'ın, Etiyopya ve Sudan ile Rönesans Barajı müzakerelerinin çıkmaza girdiğini açıklamasıdır. Mısır 19 Aralık Salı günü yaptığı açıklamada, Büyük Etiyopya Rönesans Barajı (GERD) ile ilgili son müzakere turunun başarısız olduğunu bildirmiştir. Mısır Sulama Bakanlığından yapılan açıklamada, Etiyopya'nın başkenti Addis Ababa'da yapılan son toplantının, Etiyopya'nın üç ülkenin de çıkarlarını koruyacak teknik veya yasal uzlaşma çözümlerinden herhangi birini kabul etmeyi ısrarla reddetmesi nedeniyle herhangi bir sonuç vermediği belirtilmiştir. Bakanlık, Etiyopya'nın müzakere sürecini sahada bir oldubittiye sağlamlaştırmak için bir kılıf olarak kullanmaya devam etmeyi seçtiğinin ve Etiyopya'nın ulusla-

57 <https://libyaobserver.ly/news/interior-minister-tells-us-envoy-were-prepared-secure-libyas-elections>

58 <https://www.egypttoday.com/Article/1/129223/Egypt-Spain-sign-MoU-to-implement-innovative-irrigation-project>

59 <https://www.africanews.com/2023/12/18/egypt-election-sissi-re-elected-with-896-of-the-vote/>

rarası hukuk kapsamındaki yükümlülüklerinden ayrı olarak, Mavi Nil'in düzenlenmemiş ve mutlak Etiyopya kontrolünün aşağı havza ülkelerinden bir onay aracı elde etmek amacıyla özel olarak müzakere ettiğinin açıkça ortaya çıktığını da sözlerine eklemiştir. Etiyopya'nın bu tutumları göz önüne alındığında, müzakerelerin sona erdiği belirtilen açıklamada, Mısır'ın barajın doldurulmasını ve işletilmesini yakından izleyeceğini ve uluslararası sözleşmeler ve anlaşmalar uyarınca "herhangi bir zarar durumunda" suyunu ve ulusal güvenliğini savunma hakkını saklı tuttuğunu teyit ettiği belirtilmiştir. Etiyopya ve Sudan'dan Mısır'ın açıklamasına ilişkin herhangi bir yorum gelmemiştir.⁶⁰

Sekizinci gelişme, Sudan'da Burhan ve Dagalo'nun Sudan'daki kaosu sona erdirmek için tarihî bir zirveye hazırlanıyor olmasıdır. Sudanlı üst düzey bir yetkili, Egemenlik Konseyi Başkanı ve Sudan Ordusu Başkomutanı Abdülfettah el-Burhan'ın Hızlı Destek Kuvvetleri (HDK) Komutanı Muhammed Hamdan Dagalo ile görüşmeyi kabul ettiğini açıklamıştır. Duyuru, Burhan'ın 24 saat önce Kızıldeniz askerî bölgesinde Sudan Ordusu subaylarına yaptığı ve paramiliter güçlerle müzakere olasılığını dile getirdiği konuşmanın ardından gelmiştir.⁶¹

• Güvenlik

Bu hafta Kuzey Afrika'da güvenlik bağlamında yaşanan gelişmeler bağlamında altı temel konunun öne çıktığı kaydedilmiştir.

Birinci gelişme, Libya açıklarında batan göçmen teknesi ile ilgilidir. BM Göçmen Dairesi, Avrupa'ya ulaşmaya çalışan onlarca göçmeni taşıyan bir teknenin Libya açıklarında alabora olduğunu ve aralarında kadın ve çocukların da bulunduğu 60'tan fazla kişinin öldüğünü açıkladı. BM'ye bağlı Uluslararası Göç Örgütü yaptığı açıklamada, Libya'nın batı kıyısındaki Zuwara kasabası açıklarında güçlü dalgalar tekneyi batırdığında 86 göçmen taşıdığını ve kurtulanlara göre 61 göçmenin boğulduğunu söyledi.⁶²

İkinci gelişme, UBH'nin yeni uzun menzilli araçlar satın almasıyla ilgilidir. Libya Ulusal Birlik Hükûmeti (UBH), yakın zamanda askerî yeteneklerini geliştirmek için Ürdün'den bir dizi Al-Thalab Uzun Menzilli Devriye Aracı satın aldı. Araçların UBH 166 Taburu tarafından ülke çapında çeşitli operasyonlarda kullanıldığı belirtildi.⁶³

Üçüncü gelişme, Fas'ta ele geçirilen uyuşturucuyla ilgilidir. Kazablanka vilayeti adli polisi ve Bölgesel Gözetim Genel Müdürlüğü (DGST) bugün Fas'ın Kazablanka ve Bouznika şehirleri arasında düzenledikleri ortak bir operasyonla 6 tondan fazla esrar ele geçirdi. Operasyonun cuma günü erken saatlerde Kazablanka ve Bouznika otoyol çıkışlarında gerçekleştirildiği belirtildi.⁶⁴

60 <https://www.aa.com.tr/en/africa/egypt-declares-dead-end-in-renaissance-dam-negotiations-with-ethiopia-sudan/3087456>

61 <https://sudantribune.com/article280591/>

62 <https://www.voaafrica.com/a/un-over-60-people-drowned-in-migrant-vessel-off-libya/7401443.html>

63 <https://www.military.africa/2023/12/libyan-government-acquires-jordanian-made-al-thalab-long-range-patrol-vehicle/>

64 <https://www.moroccoworldnews.com/2023/12/359717/police-seize-over-6-tonnes-of-cannabis-between-casablanca-bouznika>

Dördüncü gelişme, Sudan'da HDK ve ordu arasında devam eden çatışmalarda yaşanan son gelişmelerle ilgilidir. Buna göre, HDK pazartesi günü yaptığı açıklamada, El-Cezire eyaletinde Hantoun Köprüsü yakınlarındaki ordu üssünü ele geçirdiğini duyurdu. Yapılan açıklamada HDK sözcüsü, güçlerinin Wad Madani'deki 1. Tugay, 1. Piyade Tümeni karargâhı ile birlikte Merkezi Yedek Kampı ve Hantoub Köprüsünün doğudan girişini başarıyla ele geçirdiğini söyledi. Fakat HDK tarafından yayımlanan fotoğraflarda Sudan Ordusuna ait bir eğitim merkezini ele geçirdikleri, Wad Madani'deki 1. Tümen binasını ele geçiremedikleri görülmektedir.⁶⁵

Beşinci gelişme, HDK'nin El-Cezire eyaletinde ilerleme kaydetmesiyle ilgilidir. Görgü tanıklarından alınan bilgiye göre, pazartesi günü HDK güçlerinin El-Cezire eyaletinin başkenti Vad Medeni'nin güvenli bölgesine girdikleri ve Rufaa kasabasını ele geçirdikleri kaydedildi. AFP'ye konuşan görgü tanıkları HDK'nin Vad Medeni'nin 40 kilometre kuzeyinde bulunan Rufaa'nın kontrolünü ele geçirdiklerini söyledi. Saldırının, HDK güçlerinin Vad Medeni'de bir üs kurmasından sonra gerçekleşmesine dikkat çekildi.⁶⁶

Altıncı gelişme, Fas'ta ele geçirilen ecstasy maddeleriyle ilgilidir. Tanca polis vilayetinin çetelerle mücadele tugayının üyeleri, Bölge Gözetim Genel Müdürlüğü (DGST) hizmetleriyle yakın koordinasyon içinde salı günü bir psikotrop uyuşturucu kaçakçılığı operasyonunu sonlandırarak 131.000'den fazla ecstasy tablete el koydu. Ulusal Güvenlik Genel Müdürlüğü (DGSN) tarafından yapılan basın açıklamasına göre, Tanca'nın dış mahallelerinde düzenlenen bir güvenlik operasyonu sırasında 34 yaşında bir adam, yasa dışı uyuşturucu ve psikotrop madde ticareti yapan bir suç şebekesine karıştığı iddiasıyla tutuklandı. Şüphelinin birkaç evinde yapılan aramalarda polis, plastik torbalar içinde ayrı ayrı saklanmış psikiyatrik ilaçlar, ticari bir araç ve 971.000 MAD (yaklaşık 97.000 \$) para ele geçirildiği kaydedildi.⁶⁷

65 <https://sudantribune.com/article280465/>

66 <https://www.voaafrica.com/a/sudan-s-rsf-enters-second-largest-city-and-aid-hub/7404008.html>

67 <https://www.moroccoworldnews.com/2023/12/359673/moroccan-police-intercept-over-131-000-ecstasy-tablets-in-tangier>